Forelæsning Uge 2 – Mandag

Sætninger

- Simple sætninger (assignment, interne og eksterne metodekald)
- Sammensatte sætninger (blok, selektion, gentagelse)
- Udtryk og operatorer
- Java syntax og style guide
- Afleveringsopgaver i uge 2
- Husk at løse så mange som muligt af de opgaver, der er i BlueJ bogens kapitler
- Ved at løse en masse af disse i starten, sparer I tid, når I kommer til de lidt mere komplicerede opgaver
- Det er kun ved at programmere en masse, at I bliver gode til det
- På Projekt Euler CodingBats og Kattis findes en masse ekstra opgaver, hvor I kan øve jer i Java programmering, hvis I har tid tilovers
- · Links på ugeoversigten for Uge 3

```
Person - Person
                                                                   Edit
                Tools
                        Options
Person X
 Compile
                                           Find...
                                   Paste
                                                            Source Code
 1 public class Person
       private String name;
       private int age;
       public Person(String n, int a)
7
           name = n:
           age = a;
10
11
       public boolean isTeenager() {
12
           boolean result;
13
           if ( 13 <= age && age <= 19 )
14
                result = true;
15
16
17
                result = false;
18
19
           return result;
20
21
22
```

Simple sætninger

- Assignment (ændring af variabels værdi)
  - Udregner værdien af udtrykket på højresiden og tildeler denne værdi til variablen på venstresiden

```
v = exp;

age = age + 1;

age += 1;

age++;
Udtrykkets type
skal matche
variablens type
```

Return sætning (typisk inde i accessor metode)

```
return age;

return age;

Udtrykkets type skal matche metodens returtype
```

Metodekald

Internt metodekald

Kald af metode i samme objekt

```
method(...);
isTeenager();
setName("Maria");
```

Det udtryk man bruger for en parameter skal matche parameterens type

Eksternt metodekald

- Kald af metode i andet objekt
- Dot notation (dot = punktum på amerikansk)

```
object-reference.method(...);
```

```
p1.isTeenager();
```

```
p1.setName("Maria");
```

```
p1.setFarther(p2);
```

Det udtryk man bruger for en parameter skal matche parameterens type

Metoden skal være erklæret i objektreferencens type (der er en klasse)

Sammensatte sætninger

Blok

- Sekvens af sætninger (omgivet af krøllede parenteser)
- Parenteserne gør, at blokken opfattes som én sætning, og dermed kan bruges alle de steder, hvor man kan bruge en sætning

```
{S1 S2 ... Sn}
```

```
public Person(String n, int a)
{
   name = n;
   age = a;
}
Blok med to
   assignment
   sætninger
```

Selektion (valg) – if sætning

```
if(exp) S
```

exp skal evaluere til en sandhedsværdi (boolean)

```
public void insertMoney(int amount) {
   if (amount > 0)

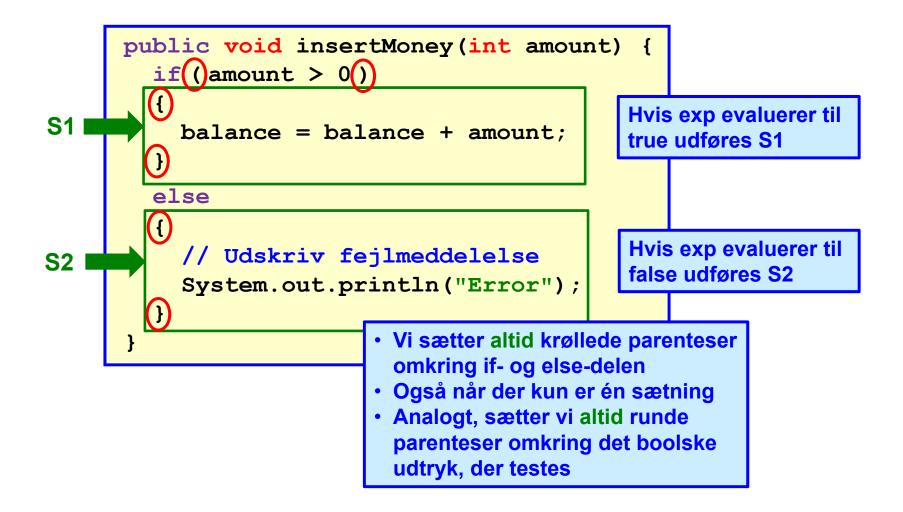
{
    balance = balance + amount;
}

Sudføres kun, hvis exp evaluerer til true
```

Valg mellem to blokke – if-else sætning

if(exp) S1 else s2

exp skal evaluere til en sandhedsværdi (boolean)

Lidt mere kompakt

```
public void insertMoney(int amount) {
  if(amount > 0) {
    balance = balance + amount;
  }
  else {
    // Udskriv fejlmeddelelse
    System.out.println("Error");
  }
}
For at spare plads, kan startparentesen i en blok sættes på samme linje, som det der går forud
```

Hvis udtryk og sætning er kort, kan en if-sætning skrives på en enkelt linje (men husk parenteserne)

```
if(amount>0) { balance += amount; }
```

Indlejret selektion

- Datoer repræsenteres ved hjælp af tre feltvariabler (day, month, year)
  - Metoden nextDay ændrer de tre feltvariabler, så de repræsenterer den efterfølgende dag
  - Det antages, at alle måneder har 30 dage

```
public void nextDay() {
   day = day + 1;
   if (day > 30) {
      day = 1;
      month = month + 1;
   if (month > 12) {
      month = 1;
      year = year + 1;
   }
}
Den røde if sætning er indlejret i den grønne if sætning
Forskel på månedernes længde samt skudår, kan håndteres ved at indføre
```

nogle flere if sætninger

Selektion mellem mange – switch sætning

Ugedag repræsenteret som heltal

```
int day;
// 1 = Monday
// 2 = Tuesday
// 3 = Wednesday
// 4 = Thursday
// 5 = Friday
// 6 = Saturday
// 7 = Sunday
```

Metode, der konverterer fra heltal til tekststreng (f.eks. 3 → "Wednesday", 6 og 7 → "Weekend", 0 → "Invalid day")

```
public String convertDay(int day) {
    switch(day) {
        case 1: return "Monday";
        case 2: return "Tuesday";
        case 3: return "Wednesday";
        case 4: return "Thursday";
        case 5: return "Friday";
        case 6:
        case 7: return "Weekend";
        default: return "Invalid day";
}
```

- Normalt afsluttes de enkelte cases med et break, der stopper udførelsen af switch sætningen
- Dette er ikke nødvendigt her, idet return også stopper udførelsen af sætningen
- Mere information om selektion: Appendix D

Selektion i udtryk – ved hjælp af? og:

- Vi har set, hvordan man i en if (eller switch) sætning kan selektere mellem forskellige (blokke af) sætninger
- Analogt kan man i et udtryk selektere mellem to forskellige udtryk

```
(exp ? exp1 : exp2)
```

- exp skal være et boolsk udtryk, mens exp1 og exp2 skal have matchende typer (f.eks. begge være af typen int)
- Hvis exp evaluerer til true evalueres exp1 (og værdien af exp1 er værdien af det samlede selektionsudtryk)
- Hvis exp evaluerer til false evalueres exp2 (og værdien af exp2 er værdien af det samlede selektionsudtryk)
- Her kan man ikke udelade den sidste del (exp2) et udtryk skal jo altid evaluere til en værdi

Selektion i udtryk (eksempler)

Bank eksempel (fra før)

```
if(amount > 0) {
    balance = balance + amount;
}
```

kan også programmeres sådan

```
balance += (amount > 0 ? amount : 0);
```

Evaluer højresiden og adder resultatet til venstresiden

Udskrift af to næsten identiske strenge

```
color == red -> "My mothers car is red and has four doors."
color!= red -> "My mothers car is not red and has four doors."
```

Mere information om selektion i udtryk: Sektion 7.5.1

Eksempel på dårlig kode

```
public boolean isTeenager() {
  boolean result;

if([13 <= age && age <= 19]) {
    result = true;
  }
  else {
      boolsk udtryk
    result = false;
  }
  return result;
}</pre>
```

Metoden tjekker om personen er teenager

Den gør det rigtige, men er unødvendig lang og kompliceret

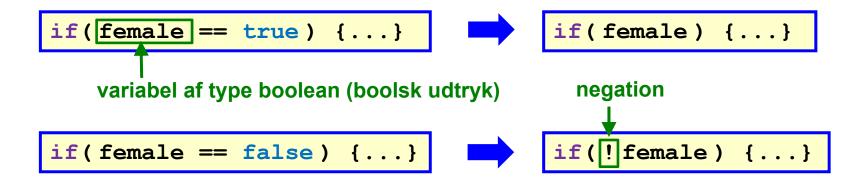


```
public boolean isTeenager() {
  return (13 <= age && age <= 19);
}</pre>
```

8 linjer kode

1 linje kode

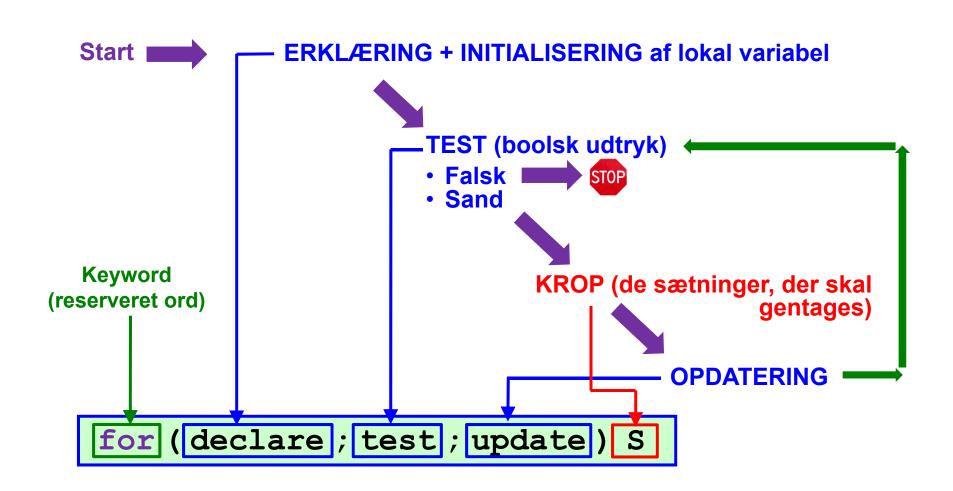
Andet eksempel på dårlig kode

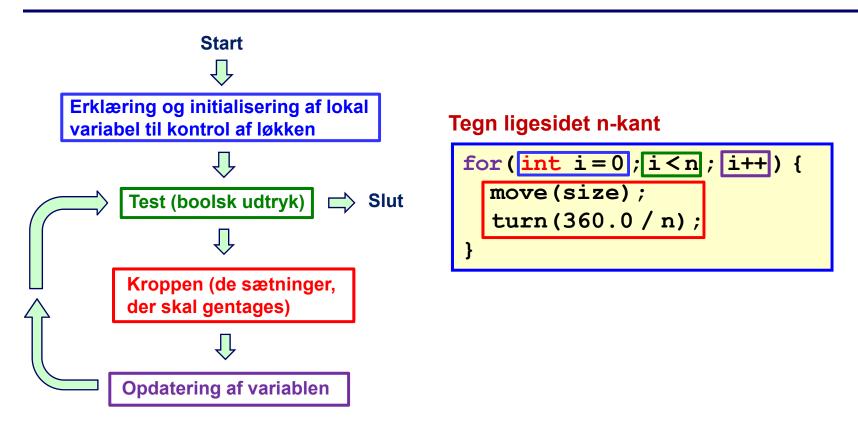
Helt galt går det, hvis man kommer til at skrive

- Assignment, som ændrer værdien af female til true
- Assignmentet er selv et boolsk udtryk, så oversætteren er tilfreds
- Udtrykket evaluerer altid til true, hvorfor kroppen i if sætningen altid udføres
- Hvorfor er et assignment et udtryk?

Iteration (gentagelse) – for løkke

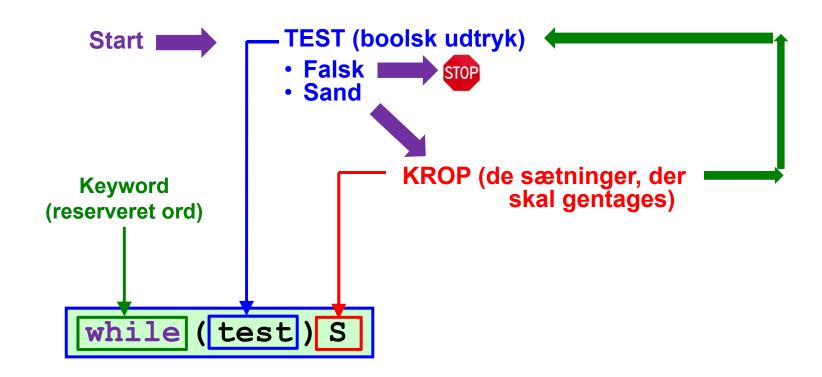
Eksempel på for løkke

Kroppen (og opdateringen) gentages så længe den boolske betingelse er opfyldt

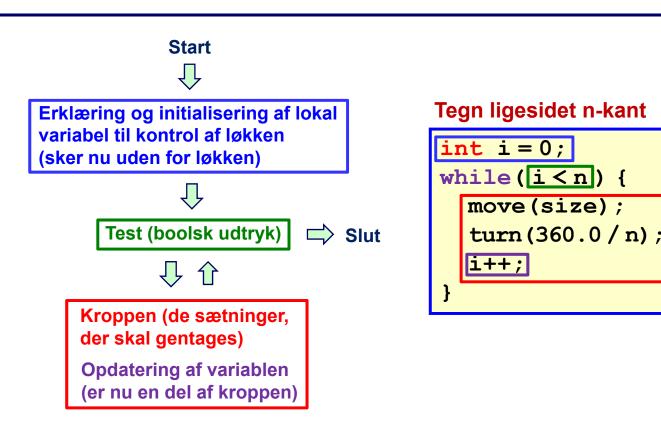
 I dette tilfælde gentages move og turn operationerne n gange, hvorved man tegner en ligesidet n-kant

while løkke

- while løkken er simplere og mere fleksibel end for løkken
- Vi skal selv huske at
  - erklære og initialisere en passende variabel (som indgår i vores test)
  - opdatere variablen i kroppen

Eksempel på while løkke

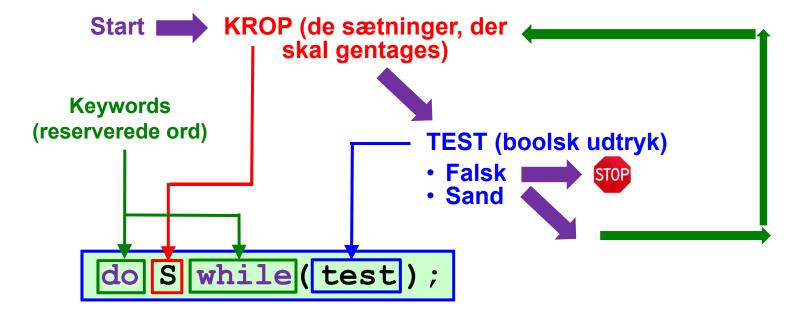

Kroppen (inklusiv opdateringen) gentages så længe den boolske betingelse er opfyldt

 I dette tilfælde gentages move og turn operationerne n gange, hvorved man tegner en ligesidet n-kant

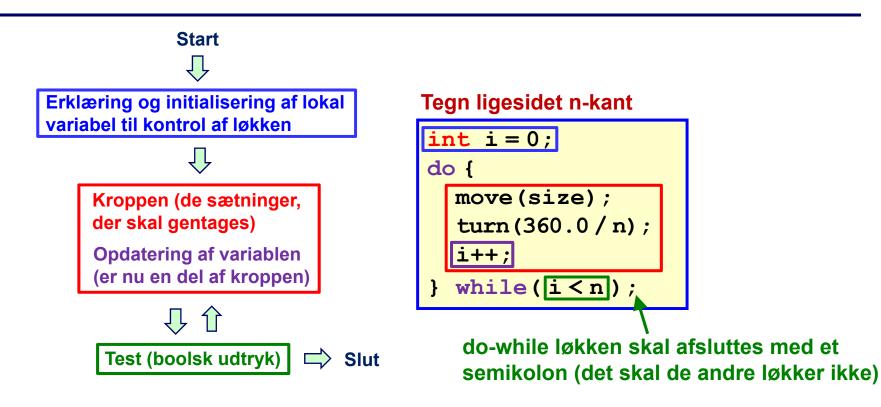
do-while løkke

- Fungerer på samme måde som while løkken
  - Men nu kommer udførelsen af kroppen før testet
  - Det betyder at kroppen altid udføres mindst én gang

- Vi skal (også her) selv huske at
  - erklære og initialisere en passende variabel (som indgår i vores test)
  - opdatere variablen i kroppen

Eksempel på do-while løkke

do-while løkken ligner while løkken, men kroppen udføres nu før testet

Det betyder, at kroppen altid udføres mindst én gang

Kroppen (inklusiv opdateringen) gentages så længe den boolske betingelse er opfyldt

 I dette tilfælde gentages move og turn operationerne n gange, hvorved man tegner en ligesidet n-kant

Sammenligning af de tre slags løkker

- Hvilken løkke skal man vælge?
  - for løkker bruges, når man før udførelsen ved, hvor mange gange løkken skal gennemløbes
  - De to andre slags løkker er mere fleksible, men her skal man selv huske at erklære, initialisere og opdatere variablen
- Vi har set, at disse tre løkker alle tegner en ligesidet n-kant

for løkke

```
for(int i = 0; i < n; i++) {
   move(size);
   turn(360.0 / n);
}</pre>
```

Er der situationer, hvor de tre løkker ikke gør helt det samme?

while løkke

```
int i = 0;
while(i < n) {
   move(size);
   turn(360.0/n);
   i++;
}</pre>
```

do-while løkke

```
int i = 0;
do {
   move(size);
   turn(360.0/n);
   i++;
} while(i < n);</pre>
```

- Om en uges tid møder vi en fjerde slags løkker, som kaldes for-each løkker
- Mere information om iteration: Appendix D

Quizzer ved forelæsningerne

Ved de næste forelæsninger vil der være en quiz midt i hver time

- Altså to quizzer i hver forelæsning
- Hver quiz indeholder 3-10 spørgsmål

Formålet med quizzerne er

- at afveksle undervisningsformen så I ikke falder i søvn
- at få jer til at være aktive både individuelt og sammen med dem, som sidder ved siden af jer
- at repetere stof typisk fra foregående forelæsning

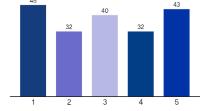
Quizzerne giver os feedback

 De fortæller instruktorerne og mig, hvad I har forstået, og hvor der skal sættes ekstra ind

Afvikling af quizzerne

Quizzerne afvikles på følgende måde

- Spørgsmålet præsenteres
- I får 1-2 minutter til at finde svaret på spørgsmålet (gerne i samarbejde med dem, som sidder ved siden af)
- I stemmer via jeres mobil eller jeres bærbare
- De mulige svar gennemgås (eventuelt med input fra jer)
- Resultatet af afstemningen vises (som et søjlediagram)

Mine slides viser de rigtige svar og forklarer disse

- Det betyder, at I kan bruge quizzerne, selv om I ikke har været til den pågældende forelæsning
- I skal blot huske jeres svar og tjekke, om det var det rigtige
- Quizzerne ligger sammen med slidsene fra forelæsningen
- Nogle af forklaringerne introducerer nye ting f.eks.
   eksempler på, hvordan syntaks og run-time fejl kan se ud

Hvordan stemmer man?

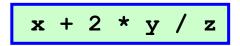
- Det nemmeste er at stemme via jeres mobil ved hjælp af Mentimeter app (som er gratis)
  - Hentes samme sted, som I henter jeres andre applikationer
  - I kan også stemme via en webbrowser ved hjælp af linket www.menti.com (eller blot menti.com)
- Ved afstemningens start indtastes en kode, der identificerer den afstemning, som I ønsker at deltage i
- Afstemningen er anonym
  - Det registreres ikke, hvem der stemmer på hvad

Brug eventuelt lidt af den til at downloade Mentimeter app'en

Udtryk

- Et udtryk er bygget op af variabler, konstanter og operatorer
  - x, y og z er variabler (feltvariabler eller lokale variabler)

- 2 er en konstant
- +, * og / er operatorer for addition, multiplikation og division
- En operator tager nogle operander og leverer et resultat
  - F.eks. kan + operere på
    - to heltal (int), hvilket resulterer i et heltal
    - to reelle tal (double), hvilket resulterer i et reelt tal (double)
    - et heltal og et reelt tal, hvilket resulterer i et reelt tal
    - to tekststrenge, hvilket resultater i en tekststreng
- Et udtryk kan også indeholde metodekald, der returnerer en værdi
  - "Name: " er en konstant

- "Name: " + getName()
- getName() er et metodekald, der returnerer en tekststreng
- + konkatenerer de to tekststrenge (concatenation ≈ sammensætning)

Brug af udtryk

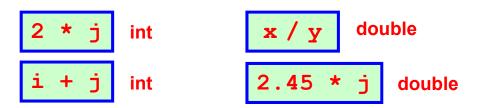
Udryk bruges mange steder, f.eks.

- Højresiden af assignment
- Return sætning (inde i accessor metoder)
- Argumenter til metodekald

```
i = 2 * j;
return i + j;
move(x/y);
```

Alle udtryk har en type

- Typen beskriver, hvilke slags (type) værdier udtrykket kan evaluere til
- Antag at i og j er variabler af type int og x og y variabler af type double

 Typen for et udtryk bestemmes af typerne for de variabler, konstanter, og metodekald, der indgår i det

Udtrykkets type skal matche brugen

- I et assignment skal udtrykkets type matche variablens type
  - Ok, hvis v og w er variabler af samme type

$$v = 2 * w;$$

- I en return sætning skal udtrykkets type matche metodens returtype
  - Ok, hvis returtypen er identisk med v's type

```
return v + 1;
```

- I et metodekald skal arguments type matche parameterens type
  - Ok, hvis parameterens type er den samme som argumentets type

```
move(size / 3);
```

- I en if sætning skal betingelsen være et boolsk udtryk
  - Dvs. et udtryk der evaluerer til sand eller falsk

```
if (v < w) {...};
```

Matchende typer

- Hvad betyder det at to typer matcher hinanden?
  - Det er trivielt opfyldt, hvis de to typer er identiske
- Man kan godt have et match uden at typerne er helt identiske
  - F.eks. kan man bruge en int, de steder hvor der kræves en double
  - Argumentet er af type int, mens parameteren er af type double
  - Første operand er en int, men bruges som en double (resultatet er en double)

```
move(100);

14 / 7.0 → 2.0
```

- Om nogle uger skal vi se på subklasser / subtyper
  - Så bliver tingene mere komplekse
  - De steder man skal bruge et udtryk af en bestemt type, kan man i stedet bruge et udtryk, hvor typen er en subtype af den krævede

Javas typebegreb

Java sproget har stærkt type check

- Dvs. at mismatch mellem typer (i langt de fleste tilfælde) opdages,
   når programmet oversættes (undtagelsen er brug af type-cast)
- Andre sprog opdager først typefejl, når programmet køres eller opdager dem slet ikke

Stærkt type check er en stor fordel for programmøren

 Mange programmeringsfejl opdages under oversættelsen, hvor de som regel er lette at rette

Andre sprog

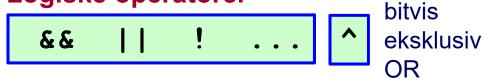
- Funktionelle sprog har også stærkt type check
- JavaScript er et sprog til webbrowsere
- Syntaksen ligner Java, men der er ikke stærkt type check, hvilket kan gøre det vanskeligt at lokalisere visse slags fejl

Udvalgte operatorer

Aritmetiske operatorer

Logiske operatorer

Relationelle operatorer

new er også en operator

Nogle operatorer er overloadede

- Det betyder, at de kan bruges på argumenter af forskellig type
- + kan betyde læg sammen (for heltal, reelle tal eller en blanding)
- + kan også betyde konkatenation (sammensætning af strenge)

Præcedens regler

- Bestemmer rækkefølgen, som operatorerne udføres i
- 4 + 3 * 5 evaluerer til 19

Java har 15 niveauer

Brug parenteser, når I er i tvivl

Mere om udtryk og operatorer: Appendix C

Syntaktiske elementer i Java

- Reserverede ord (keywords)
  - class, new, public, if, for, while, private,...
- Navne (identifiers)
  - int, boolean, double, String, Person, Date, p1, age,
    turn, move, day, month, year, ...
    Farverne er dem, som BlueJ
- Konstanter (literals)
  - "Aarhus Universitet", 1928, 5.78, true, false,...
- Specialtegn (special characters)

```
- ; ( ) { } < > = + - * / < <= == != ? : && || ! ...
```

- Luft (white space)
  - linjeskift, mellemrum, tab, ...
  - kan indsættes vikårligt **mellem** syntaktiske elementer uden at betydningen påvirkes

og mine slides bruger

Java style guide (regler for pæn kode)

Navngivning

- Navne skrives på engelsk (eller amerikansk) og skal være velvalgte (beskrivende)
- Klasser: med stort CamelCase
  - eks.: Person, String, NumberDisplay,
- Variabler og metodenavne: med lille camelCase
  - eks.: firstName, trackName, displayString

Indrykning

- Alt mellem { og } rykkes ét 'hak' ind
- For hvert ekstra niveau af parenteser rykkes endnu et 'hak' ind

```
public class Person
{
    private int age;
    public Person()
    {
        age = 32;
    }
    BlueJ book
```

```
public class Person {
   private int age;
   public Person() {
      age = 32;
   }
} Mine slides
```


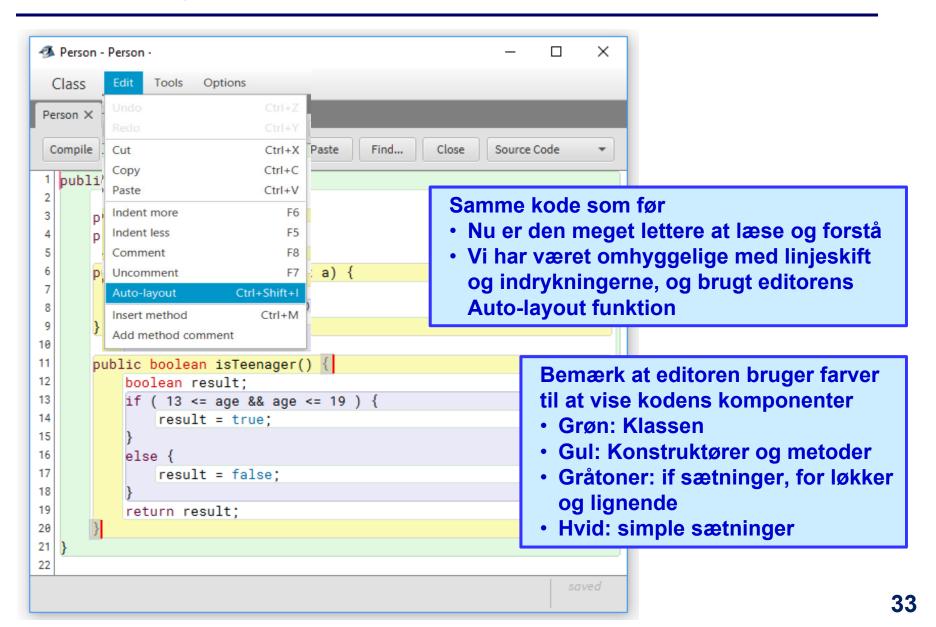
Åben jeres Mentimeter app eller gå ind på websiden menti.com

BlueJ styleguide: Appendix J

Hvad gør nedenstående kode?

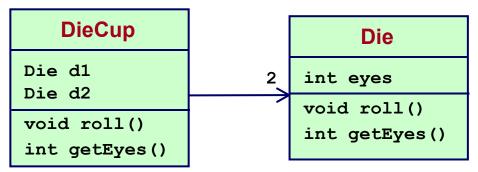
```
Person2 - Person
                                                                          \times
 Class
       Edit Tools Options
Person2 X
 Compile
           Undo
                                                      Close
                                                             Source Code
                    Cut
                            Copy
                                     Paste
                                             Find...
  public class Person2 {
       private String name;
3
           private int age;
     public Person2(String n, int a) {name = n;
4
5
           age = a;}
7
       public boolean isTeenager() {
           boolean result;
        if ( 13 <= age && age <= 19 ) {
                result = true; } else
10
        { result = false;
11
           } return
13
        result:
14
15
16
```

Pænt layout

Afleveringsopgave: Raflebæger 2 (DieCup 2)

I Raflebæger 1 lavede I et raflebæger med to terninger

 Nu skal I lave en TestDriver klasse med to metoder, der kan bruges til en mere systematisk aftestning af DieCup og Die klasserne

test()

Skaber et raflebæger med to terninger, laver et kast med bægeret og udskriver resultatet af kastet i BlueJ's terminalvindue

```
testMultiple(int noOfRolls)
```

Skaber et raflebæger, laver et specificeret (positivt) antal kast og udskriver resultatet af disse i BlueJ's terminalvindue

Raflebæger 2 (DieCup 2) – fortsat

- Dernæst skal I generalisere situationen, således at terninger nu kan have et vilkårligt antal sider (≥ 2)
  - Det kræver bl.a. andet, at I ændrer konstruktøren for Die klassen, så den får en parameter, der angiver antallet af sider i terningen

```
// Skaber terning med noOfSides sider
Die(int noOfSides) {...}
```

 I skal også ændre konstruktøren for DieCup klassen, så den får to parametre, der angiver antallet af sider i de to terninger

```
/**
 * Skaber et raflebæger med to terninger,
 * hvor den første har sides1 sider og
 * den anden sides2 sider
 */
DieCup(int sides1, int sides2){...}
```

 Endelig skal I tilpasse metoderne i TestDriver klassen, således at de kan anvendes til raflebægre, hvor terningerne har et variabelt antal sider

Afleveringsopgaver om Studieteknik

- Hver af de næste fire uger vil I have en obligatorisk afleveringsopgave om studieteknik
  - Studievaner (uge 2)
  - Læsegruppe (uge 3)
  - Læsning (uge 4)
  - Noter (uge 5)
- Ved at bruge lidt tid på at læse om og eksperimentere med disse ting, kan I blive langt mere effektive til jeres studier
  - På den måde kan I spare tid og få mere ud af jeres anstrengelser.
- Nogle synes, at det er dumt / tidsspilde at bruge tid på den slags ting
  - Det er en stor misforståelse
  - God studieteknik er en væsentlig forudsætning for at blive en god og effektiv studerende – det kommer ikke af sig selv
- Opgaverne om studieteknik løses i jeres læsegruppe

Opsummering

Sætninger

- Simple sætninger (assignment, interne og eksterne metodekald)
- Sammensatte sætninger (blok, selektion og iteration)

Udtryk

Operatorer, overloadning og præcedens regler / brug af parenteser

Java styleguide

- Navngivning
- Indrykning
- Brug af parenteser

SKAL følges

ellers kommer instruktorerne efter jer, og I får genaflevering

• Her gælder den "sorte skole"

- · Ingen plads til kreativitet
- I SKAL gøre som vi siger

Afleveringsopgaver i uge 2

- Raflebæger 2 (par)
- Studievaner (læsegruppe)
- Quiz 2 (individuelt) sidst på ugen
- Fristen for alle tre er mandag kl. 14.00 (lørdag 22.00 for IT-holdene)
- Brug eventuelt ugebrevene
- De giver en oversigt over, hvad der skal ske i ugens løb
- Skal overholdes (med mindre andet på forhånd er aftalt med instruktoren)

Programmeringscafé

- Tilbud til studerende, som ikke tidligere har programmeret (eller kun har programmeret en lille smule)
  - 2-3 timer om ugen
  - Det er frivilligt, om man ønsker at deltage
- Ledes af Magnus Madsen (tenure-track adjunkt)
  - En time hvor man programmerer i fælleskab
    - Magnus programmerer på projektoren og de studerende skriver med på egen PC
    - Diskussion af problemstillinger undervejs
    - Spørgsmål til/fra de studerende
  - En time hvor hver studerende arbejder videre på programmet, mens Magnus går rundt og hjælper
- De der deltog sidste år siger, at det var en særdeles stor hjælp for dem
  - Caféen gjorde det meget letter at komme i gang med afleveringsopgaverne

Programmeringscafé (fortsat)

Ingen forberedelse – tager kun den tid som caféen varer

- Intet nyt materiale man får alt materiale via de almindelige forelæsninger,
   ved at læse bogen, se videoerne og deltage i øvelserne
- Programmeringscaféen er et supplement, som forklarer de vigtigste principper i et langsommere tempo og med flere eksempler
- Hvis man har let ved at programmere og/eller man er super ambitiøs, så er programmeringscafeen ikke det rigtige sted at komme
- I stedet kan man overveje at deltage i pre talent-track, som beskrives ved en senere forelæsning

Tid og sted for programmeringscaféen

- Mandag kl. 18.15-21.00 <u>eller</u> onsdag kl 15.15-18.00 (man deltager kun én af gangene)
- Finder sted i Aabogade (i nærheden af Storcenter Nord)

Caféen starter allerede i indeværende uge

Tilmelding er i princippet slut, men hvis du er interesseret kan du kontakte
 Christina Sanne Gøttsche (csg@cs.au.dk)

Så er vi klar til at forlade lokalet

- Bliv siddende indtil I får besked på andet
- Alle går ud af døren forneden til venstre for tavlerne
  - Bliv siddende indtil jeg har fået den åbnet og sikret
  - De afspritningsansvarlige bliver tilbage og hjælper med at afspritte alle borde og stole (dog ikke stofoverflader)
  - Vi starter med den side af auditoriet, der er nærmest døren
  - Rækkerne tømmes nede fra og op
- Hvis der er nogen, som har spørgsmål til mig, bedes de vente hernede foran indtil lokalet er tømt, og jeg har fået pakket mit grej sammen
- Tak for i dag Værsgo at begynde at gå ud
  - Tag det stille og roligt og undgå at komme for tæt på andre
  - Vent på dem foran uden at mase på eller forsøge at overhale

... spørgsmål

